

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

V. Quomodo Prædicamenta sint ordinanda, an per concreta, an per abstracta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

sideratè, quomodo dicunt illam poni in Prædicamento: undè ulterius patet ad 2^{am}, videlicet non esse puram conditionem, sed de constitutivo hujus naturæ humanæ ut sic concretim Physicè sumptæ; non secus ac hoc subjectum est de constitutivo hujus concreti.

LXXXIX. Nec in istis dicendo, Christum ut hunc hominem Physicè subsistentem, convenire univocè cum Petro & Paulo, in ratione hominis Physicè subsistentis; nam cum illis tantum convenit univocè in ratione hominis abstractim à subsistentia sumpti, quod evidenter ostendo; quia quodlibet Individuum humanum in concreto subsistens dicit hanc subsistentiam; Christus quidem infinitam & Divinam; Petrus verò & Paulus finitas & creatas, quæ in illa Sententia docente Deum non ponit in Prædicamento, non possunt convenire univocè in ratione subsistentiæ; aliàs finito & infinito simpliciter daretur aliquid commune univocum, quod consequenter negare debent illius Authores; ne alioqui admittere cogantur, Deo & creaturæ dari rationem substantiæ communem univocam, ac per consequens, poni Deum in Prædicamento, quod negant. Neque his contrarium docet D. Thomas 3. p. q. 2. art. 3°. ajens, *Sic ergo dicendum, quod Christus est in Specie humana, ratione naturæ assumptæ, non ratione ipsius hypostasis*, id est, est in specie humana, ut hic homo abstractim à subsistentia, quomodo fateremur poni in Prædicamento; non ut concretim cum illa, per quod potius Sententiam nostram confirmat, ut patet.

RESOLUTIO III.

c. Dico 3°. Angeli & Cæli ponuntur in Prædicamento. Vtraque pars est Arist. 5°. Metaph. Cap. 8°.

CI. Probatur, quia nihil obstat; habent enim Genus & Differentiam propriè dicta, ergò, &c.

CII. Objicies tamen ex Aristotele 1°. Metaph. Cap. 26°. Corruptibile ab incorruptibili differt Genere, id est, Prædicamento, ergò nec Angeli nec Cæli, ponuntur in Prædicamento: probatur consequentia, quia si in aliquo ponerentur, maximè in Prædicamento substantiæ ponerentur; sed non possunt in eo poni, quia ponuntur in eo substantiæ corruptibiles, ergò, &c.

CIII. Respondeo, Aristotelem solum velle, corruptibile ab incorruptibili differre Genere Physico, seu materiâ 1^a. quia fortè materia Cæli differt Specie à materia sublunari; in Angelis autem non est materia; non verò Genere Logico & prædicamentali. Non obscurè tamen ex Cap. 25. colligitur, Aristotelem sumere hic Genus pro Specie, ita ut velit, corruptibile ab incorruptibili differre Specie; nam ibi dicit, *Corruptibile & incorruptibile esse contraria, contraria verò esse diversâ Specie*.

DVBIUM V.

Quomodo Prædicamenta sint ordinanda, an per concreta, an per abstracta.

civ. Sensus dubii est, an in Prædicamento Substantiæ ponatur homo ut concretum Physicum, an humanitas ut abstractum: & in Prædicamento Qualitatis, album, an albedo, & sic de aliis Accidentium Prædicamentis. Hoc præmissis, sit

RESOLUTIO.

cv. Dico, omnia Prædicamenta, tam Substantiæ, quàm Accidentium, solum ordinari possunt per abstracta. Quoad 2^{am} partem, est Scoti q. 2^a. prædicament. in Resp. ad 4^{am}. Item Averse, & Poncii post illum: Cajet. de ente & essentia Cap. 4°. Scoti. Cap. de Quantitate q. 1. Fonseca. 5°. Metaph. cap. 7. q. 5. & aliorum plurimum. Prima autem pars tenet à pari. Quare

cv i. Probatur Resolut. pro 1^a. parte (cujus oppositum ab omnibus parum examinatur, & ut certum malè supponitur) Prædicamentum Substantiæ solo eo modo ordinari potest, quo Substantiæ sunt Genus, Species, &c. quidpiam magis & minus commune, superius & inferius, &c. atqui Substantiæ in abstracto, & non in concreto, sunt Genus, Species, &c. ergò, &c. Minor, in qua sola difficultas esse potest (quia major supponitur ex definitione Prædicamenti) patet ex toto Tractatu 2°. de Universalibus in specie.

cv ii. Confirmatur, Prædicamenta inventa sunt ad distinguendas proprias rerum essentias ab aliis omnibus, sed abstracta illas præcisè significant, ergò maximè ordinari debent per abstracta. Major patet ex præmissis, minor probatur; quia concreta Generis supremi, subalterni, infimi, Speciei subalternæ & infimæ, idem in recto significant, ergò sola abstracta illas præcisè significant, ut consideranti patebit.

cviii. Objicies tamen, in Prædicamento non ponuntur nisi entia completa; sed humanitas non est ens completum, ergò, &c. Probatur minor, quia concurret realiter ad compositionem entis per se, puta personæ; nam homo ut persona, est compositum ex humanitate & personalitate tamquam modo illam perficiente, ergò, &c.

cix. Respondeo negando minorem, ad ejus probationem respondeo, personam creatam non esse ens per se, sed aggregatum per accidens ex natura positiva & duabus negationibus, ut docent Scotistæ. Quod verò humanitas concurret ad compositionem personæ Christi ut humanæ, non facit illam incompletam; quia id non exigit: sic enim dicimus quantitatem in Venerabili Sacramento non esse Substantiam, licet per se existat sine omni subjecto, quia ita existere non exigit. Verum de Persona Christi specialiter in 3^a. parte. Quia tamen in Physica defendemus, subsistentiam creatam esse ens etiam positivè, aliter Respondeo distinguendo minorem: sed humanitas in ratione compositi ex natura & subsistentia, est ens incompletum, concedo minorem: in ratione compositi ex actu & potentia, est ens incompletum, nego minorem; hoc autem modo ponitur in Prædicamento, non isto.

cx. Probatur Resolutio pro 2^a. parte: Prædicamenta Accidentium solo eo modo ordinari possunt, quo accidentia sunt Genus, Species, &c. quidpiam magis & minus commune, superius & inferius, &c. atqui accidentia in abstracto, & non in concreto sunt talia, ergò, &c. Probatur minor ut antè, ex toto Tract. 2°. de Universalibus in Specie, & confirmari potest, quia in concreto involvunt sua denominata, ac proinde sunt aggregata per accidens, non secus ac *album & musicum*, de quibus Aristoteles 7°. Metaph. Cap. 6°. Text. 25°. dicit esse entia per accidens, ergò, &c. Major patet à definitione Prædicamenti in Genere.

Con-

cxix. Confirmatur, Prædicamenta inventa sunt ad distinguendas proprias rerum essentias ab aliis omnibus: sed abstracta illas præcisè significant, & concreta accidentium involvunt pro subiecto Substantiam, & proinde res diversorum Prædicamentorum, ergò ordinari debent per abstracta.

cxii. Obijcies tamen 1°. Aristotelem in initio cap. 4. enumerare Prædicamenta Accidentium per concreta, ut *quantum, quale*, &c. & per verba infiniti modi, ut *agere, pati*, &c. ergò censet illa debere ordinari per concreta.

cxiii. Respondeo, Aristotelem ibi non agere de Prædicamentis ut cõordinabilibus secundum rationem Generis & Speciei, magis & minus communis, &c. quomodò entia ponuntur in Prædicamentis; sed ut facilius à nobis cognoscibilibus, quomodò non ponuntur in Prædicamentis: facilius autem sunt cognoscibilia in subiectis & concreto, quàm extrà, & in abstracto; quia in hoc statu realiter naturaliter esse non possunt. Deinde ad Aristotelem, dici potest, ipsum, more Græcorum, sumere concreta pro abstractis.

cxiv. Obijcies 2°. Prædicamenta *Vbi, Quando*, & *Habitus* constant concretis dumtaxat, ergò & similiter alia accidentium Prædicamenta. Probatur antecedens, quia abstractum *Vbi* est *locus*; abstractum *Quando*, *tempus*; quæ duo abstracta spectant ad Prædicamentum *Quantitatis*; abstractum verò *Habitus* est *vestis*, quæ spectat ad Prædicamentum *Substantiæ*, ergò, &c.

cxv. Respondeo negando antecedens, ad ejus probationem Respondeo, abstractum *Vbi* non esse locum, sed præsentiam rei in loco; abstractum *Quando* non esse tempus, sed existentiam rei in tempore; abstractum *Habitus* non esse vestem, sed vestis ad corpus applicationem, de quibus infrà.

cxvi. Obijcies 3°. Prædicamenta Accidentium distinguuntur penes diversos modos afficiendi 1^{am} Substantiam; sed non afficiunt 1^{am} Substantiam nisi sumantur in concreto, ergò etiam ordinantur in concreto.

cxvii. Respondeo, concessà majore & minore, negando consequentiam; quia Prædicamenta eodem modo ordinantur, quo inter se distinguuntur; ordinantur enim secundum rationem Generis, Speciei, magis & minus communis, &c. quomodò inter se omnia conveniunt. Deinde licet accidentia reduplicativè, ut afficiunt 1^{am} Substantiam, sint concreta, non sunt tamen talia specificativè; nam formæ, sive abstracta, sunt, quæ afficiunt 1^{am} Substantiam; unde potius in abstracto, quàm in concreto Prædicamenta distinguunt, ac proinde, secundum illam objectionem, potius in abstracto, juxta nostram Sententiam, quàm in concreto, ordinari debent.

D V B I V M V I.

Quomodo Prædicamenta inter se distinguantur.

cxviii. S^ummus hic Prædicamenta materialiter pro rebus Prædicamentibus, de quibus queritur, quanta requiratur inter illas distinctio. Pro quo, sit

R E S O L U T I O.

cxix. Dⁱco licet inter multa Prædicamenta sit distinctio realis Physica, ut inter Substantiam & Qualitatem Physicam; vel modalis, ut

R. P. Francisci Bone Spei Logica.

inter Substantiam vel Qualitatem & Actionem; absolute tamen sufficit formalis per rationem, prout opponitur virtuali objectivè. Ita Nominales.

cxix. Probatur, quia de facto non reperitur alia inter Actionem & Passionem, inter Substantiam & Quantitatem, inter Qualitatem & Relationem, ergò, &c. Antecedens patebit ex decursu totius Philosophiæ: subsumo; sed hæc habentur tamquam distincta Prædicamenta, ergò, &c.

cxxi. Obijcies tamen 1°, divisio entis in decem Prædicamenta est realis, ergò & membra dividendi sunt res distinctæ realiter.

cxxi. Respondeo, negando consequentiam; quia dicta divisio hoc tantum sensu est realis, quòd non sit ficta; non autem quòd sit in entia realiter distincta. Deinde, ut simpliciter dicatur realis, sit est, si sit præcipua ex parte realis, uti est per ordinem ad Substantiam, Qualitatem Physicam, Actionem, Vbi, &c. à præcipua enim parte sumitur denominatio.

cxxi. Obijcies 2°. Prædicamenta distinguuntur essentialiter, ergò & realiter.

cxxiv. Respondeo, distinguendo antecedens, Prædicamenta essentialiter distinguuntur essentialiter, id est materià & formà, nego antecedens: essentialiter Metaphysicà, id est, Genere & Differentià, concedo antecedens: sed ad hoc sufficit formalis distinctio, ut supra Tract. 1. Disp. 2. Dub. 5. dictum est; de animali & rationali, justitia & misericordia in Deo, &c.

cxv. Instabis, quæ distinguuntur numero, distinguuntur realiter; sed Prædicamenta distinguuntur numero, ergò, &c.

cxvi. Respondeo distinguendo majorem: quæ distinguuntur numero Physico, distinguuntur realiter, concedo majorem: quæ distinguuntur Metaphysico, nego majorem: numerus enim Physicus exurgit ex unitatibus realiter distinctis; Metaphysicus ex solâ ratione distinctis.

cxvii. Vgebis, quæ differunt Specie in eodem Prædicamento, ut Petrus & Bucephalus, differunt realiter, ergò magis, quæ differunt toto Prædicamento.

cxviii. Respondeo 1°, antecedens non esse Universaliter verum, quia calefactivum & illuminativum differunt specie in eodem Prædicamento; item rationale & sensitivum, intellectivum & volitivum, & tamen sunt idem realiter; nam idem ignis est calefactivus & illuminativus, idem homo rationalis & sensitivus, intellectivus & volitivus.

cxix. Respondeo 2°, negando sequelam, est enim disparitas, quòd scilicet inter Specie distincta in eodem Prædicamento, sit oppositio prædicabilis de invicem; non item necessariò inter ea, quæ differunt toto Prædicamento; nam rectè dicitur, Petrus est quantus, albus, ubicatus, &c. non autem Petrus est Bucephalus, hoc brutum, &c.

D V B I V M V I I.

An bene assignatus sit denarius Prædicamentorum numerus.

R E S O L U T I O I.

cxix. Dⁱco 1°, spectatà autoritate Philosophi, Divi Thomæ, Scoti, M. Nostri Bachonis & Aliorum communiter, & congruentiâ numeri, denarius Prædicamentorum numerus venerabilis est, & retinendus.

cxix. Probatur 1°, quia res omnes ita commodè

M

modè